

54.

Na osnovu člana 43 stav 8 tačka 1 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16 i 51/17) i člana 12 stav 1 tačka 1 Statuta Regulatorne agencije za energetiku ("Službeni list CG", broj 36/17) Odbor Agencije na sjednici održanoj 23. januara 2020. godine, utvrdio je

OPŠTI

USLOVI ZA SNABDIJEVANJE GASOM

("Službeni list Crne Gore", br. 005/20 od 28.01.2020)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

(1) Ovim opštim uslovima utvrđuju se:

- 1) uslovi za snabdijevanje gasom;
- 2) prava i obaveze kupca i snabdjevača;
- 3) uslovi i postupak zaključivanja ugovora o snabdijevanju;
- 4) uslovi i način očitavanja, obračuna i plaćanja isporučenog gasa;
- 5) cijene, tarifni elementi, očitavanje, obračun i plaćanje gasa;
- 6) način informisanja kupca o cijenama i naknadama, standardnim rokovima i uslovima, posebno u pogledu pristupa i usluga;
- 7) postupak po prigovoru kupca na obračun isporučenog gasa;
- 8) uslovi za obustavu gasa;
- 9) način promjene podataka iz ugovora;
- 10) način i uslovi prestanka i raskida ugovora o snabdijevanju;
- 11) uslovi snabdijevanja od strane snabdjevača poslednjeg izbora i ranjivih kupaca.

(2) Ove opšte uslove dužni su da primjenjuju:

- 1) snabdjevači gasom;
- 2) snabdjevač poslednjeg izbora i ranjivih kupaca;
- 3) nadležni operator sistema.

(3) Ovi opšti uslovi primjenjuju se na:

- 1) kupce priključene na distributivni sistem gasa;
- 2) kupce direktno priključene na prenosni sistem gasa.

Član 2

(1) Izrazi koji se koriste u ovim opštim uslovima imaju značenje utvrđeno Zakonom o energetici (u daljem tekstu: Zakon).

(2) U smislu ovih opštih uslova koriste se i izrazi koji imaju sljedeće značenje:

- 1) gornja toplotna vrijednost (u daljem tekstu: GTV) predstavlja energetska sadržaj koji odgovara višoj toplotnoj vrijednosti izmjerenoj u skladu sa ISO 15971 u kWh/m³. Referentna temperatura sagorijevanja za GTV je 25 °C;
- 2) m³ je količina gasa koja zauzima zapreminu od jednog kubnog metra na referentnim uslovima temperature od 0°C i pritiska od 1,01325 bar;
- 3) nadležni operator sistema je operator prenosnog ili distributivnog sistema gasa na koji je kupac priključen;
- 4) tržište gasa je bilateralna trgovina gasom između snabdjevača ili trgovina gasom koju organizuje operator tržišta gasa.

II. USLOVI ZA SNABDIJEVANJE GASOM

Član 3

(1) Djelatnost snabdijevanja gasom obavlja se na osnovu licence, ako Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Snabdjevač je dužan da prije početka snabdijevanja zaključi ugovor o:

- 1) snabdijevanju gasom sa kupcem;
 - 2) balansiranju sa operatorom tržišta gasa;
 - 3) korišćenju prenosnog i/ili distributivnog sistema, sa operatorom sistema.
- (3) Snabdjevač može snabdijevati kupca samo ako gasne instalacije kupca koji je priključen na distributivni ili prenosni sistem ispunjavaju uslove za sigurno snabdijevanje.

III. PRAVA I OBAVEZE SNABDJEVAČA I KUPACA

Član 4

Snabdjevač je dužan da:

- 1) obezbijedi dovoljne količine gasa za snabdijevanje svojih kupaca;
- 2) preuzme balansnu odgovornost za kupca;
- 3) obračuna i naplati naknade kupcu u skladu sa Zakonom;
- 4) dostavi kupcu račun za isporučeni gas;
- 5) utvrdi pravila za odlučivanje po prigovorima kupaca u skladu sa Zakonom;
- 6) obavijesti kupca o mogućnosti raskida ugovora u slučaju promjene cijena i naknada, kao i promjene drugih uslova iz ugovora;
- 7) blagovremeno obavijesti kupca, snabdjevača posljednjeg izbora, nadležnog operatora sistema i operatora tržišta gasa o nemogućnosti snabdijevanja kupca;
- 8) dostavi konačan obračun gasa kupcu koji je promijenio snabdjevača, najkasnije u roku od 30 dana od dana promjene snabdjevača;
- 9) dostavi tražene podatke i informacije na zahtjev Agencije;
- 10) omogući besplatno podatke o aktuelnoj potrošnji gasa svojim kupcima dovoljno često kako bi mogli uskladiti potrošnju gasa sa količinama gasa koje su najavili i omogući bilo koje druge informacije koje se odnose na snabdijevanje gasom kako je definisano Zakonom i ovim opštim uslovima;
- 11) vodi evidenciju kupaca;
- 12) svaku promjenu cijena i naknada gasa objavi i direktno obavijesti kupca pisanim putem najmanje 15 dana prije početka primjene te cijene;
- 13) izvršava druge zadatke i uspunjava obaveze koje su utvrđene Zakonom i ovim opštim uslovima.

Član 5

Kupac je dužan da:

- 1) zaključi ugovor o snabdijevanju gasom sa snabdjevačem;
- 2) gas koristi u skladu sa ugovorom o snabdijevanju gasom;
- 3) plati račun za isporučeni gas;
- 4) koristi sistem nadležnog operatora sistema na koji je priključen u skladu sa pravilima funkcionisanja tog sistema;
- 5) dozvoli i omogući ovlašćenim licima nadležnog operatora sistema pristup mjernim uređajima i instalacijama, kao i mjestu priključka, radi očitavanja, provjere ispravnosti, otklanjanja kvarova, zamjene i održavanja mjernih i regulacionih uređaja ili obustave isporuke gasa u slučajevima neovlašćenog korišćenja gasa ili neplaćanja računa za isporučeni gas, u skladu sa utvrđenim rokovima i uslovima; i 6) ispunjava druge obaveze koje su definisane u Zakonu i ovim opštim uslovima.

Član 6

(1) Kupac ima pravo:

- 1) da zaključi ugovor sa snabdjevačem po sopstvenom izboru;
- 2) na prigovor na račun za isporučeni gas;
- 3) na prigovor zbog neizvršavanja obaveza iz ugovora o snabdijevanju gasom;
- 4) na žalbu protiv odluke snabdjevača zbog obustave isporuke gasa;
- 5) na žalbu protiv snabdjevača zbog neispunjenja minimuma kvaliteta snabdijevanja gasom;
- 6) na kompenzaciju, u slučaju neispunjavanja minimuma kvaliteta snabdijevanja gasom, kada se za to steknu uslovi u skladu sa Zakonom;

- 7) da zahtijeva otklanjanje tehničkih i drugih smetnji u isporuci gasa čiji uzrok nije na objektu kupca;
 - 8) na promjenu snabdjevača bez naknade pod uslovima utvrđenim Zakonom;
 - 9) da dobija jasne informacije o cijenama i tarifama koje se primjenjuju i o standardnim uslovima koji se odnose na pristup i korišćenje različitih usluga koje su povezane sa korišćenjem gasa;
 - 10) da dobija od snabdjevača besplatno podatke o aktuelnoj potrošnji gasa dovoljno često da može da uskladi svoju potrošnju gasa sa količinama gasa koju je najavio i da zahtijeva bilo koje druge informacije koje se odnose na snabdijevanje gasom kako je definisano Zakonom i ovim opštim uslovima;
 - 11) na raskid ugovora o snabdijevanju gasom.
- (2) Kupci sa velikom potrošnjom gasa neće biti spriječeni od istovremenog ugovaranja snabdijevanja gasom sa više od jednog snabdjevača ili na drugi način ograničeni da to učine kako bi osigurali svoje potrebe, s tim što jedan od snabdjevača preuzima ulogu balansno odgovorne strane za tog kupca gasa.

IV. USLOVI I POSTUPAK ZA ZAKLJUČENJE UGOVORA O SNABDIJEVANJU GASOM

Član 7

- (1) Ugovor o snabdijevanju gasom snabdjevač može zaključiti sa pravnim ili fizičkim licem koje ima zaključen ugovor o priključenju na distributivni ili prenosni sistem u skladu sa Zakonom.
- (2) Ugovor o snabdijevanju gasom može se zaključiti i kao ugovor o snabdijevanju sa prekidima
- (3) Ugovor o snabdijevanju gasom se zaključuje u pisanoj formi.
- (4) Zahtjev za snabdijevanje gasom podnosi se na obrascu koji utvrđuje snabdjevač.
- (5) Nakon prijema zahtjeva iz stava 4 ovog člana, snabdjevač je dužan da pozove podnosioca zahtjeva, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema istog, radi potpisivanja ugovora.
- (6) Ukoliko se podnosilac zahtjeva ne odazove na poziv u roku iz stava 5 ovog člana, smatra se da je odustao od zahtjeva.
- (7) Pored elemenata iz člana 206 stav 2 Zakona, ugovor o snabdijevanju gasom sadrži:
 - 1) podatke o snabdjevaču (naziv, PIB, PDV, adresa);
 - 2) podatke o kupcu (ime i prezime, naziv pravnog lica, PIB, PDV, adresa sjedišta kupca, e-mail adresa, broj telefona i adresa za prijem pošte);
 - 3) kategoriju kupca;
 - 4) namjenu potrošnje gasa;
 - 5) jedinstveni broj mjernog mjesta;
 - 6) broj ugovora o priključenju;
 - 7) mjesto isporuke i mjerenja i karakteristike mjerne opreme;
 - 8) maksimalni ugovoreni kapacitet koji ne može biti veći od vrijednosti definisane ugovorom o priključenju i ugovorene količine gasa za kupce sa godišnjom potrošnjom gasa većom od 50.000kWh;
 - 9) opseg kvaliteta usluge snabdijevanja gasom;
 - 10) opseg kvaliteta gasa, odnosno definisane minimalne i maksimalne vrijednosti GTV gasa za isporuku kupcu;
 - 11) period snabdijevanja;
 - 12) period i način očitavanja mjerne opreme;
 - 13) način obračuna i obračunski period;
 - 14) način obračuna odstupanja od ugovorenog kapaciteta, odnosno od ugovorene količine gasa;
 - 15) način i vrijeme dostavljanja računa;
 - 16) način informisanja kupca o promjeni cijene;
 - 17) način plaćanja;
 - 18) uslove pod kojima se može obustaviti snabdijevanje kupca i raskinuti ugovor;
 - 19) način podnošenja prigovora snabdjevaču;
 - 20) informacije o pravima kupaca u skladu sa Zakonom i ovim opštim uslovima ili način kako kupac može da dobije te informacije;
 - 21) način rješavanja sporova.
- (8) Kupac treba da ima mogućnost da se upozna sa svim ugovornim uslovima unaprijed, prije zaključivanja ugovora sa snabdjevačem.

- (9) Uslovi ugovora treba da budu u skladu sa zakonom i ovim opštim uslovima i da budu napisani na jasan i razumljiv način. Oni takođe treba da budu fer i transparentni i da ne sadrže neugovorne barijere sa ciljem da se kupcu onemogući da koristi svoja prava.
- (10) Snabdjevač treba da ponudi različite načine plaćanja, koji neće praviti diskriminaciju između kupaca. Sistemi plaćanja unaprijed će biti fer i adekvatno će predstavljati procijenjenu potrošnju gasa.
- (11) Snabdjevač može zaključiti ugovor o snabdijevanju sa prekidima ako kupac prihvati da smanji ili obustavi potrošnju gasa u slučajevima i rokovima utvrđenim ugovorom.
- (12) Sastavni dio ugovora o snabdijevanju su i dodatni uslovi za snabdijevanje, ako ih je snabdjevač utvrdio.
- (13) Snabdjevač će obavijestiti kupca u slučaju promjene u izračunavanju cijene i o svim promjenama uslova ugovora najkasnije 30 dana prije početka primjene.
- (14) Kupac ima pravo na jednostrani raskid ugovora o snabdijevanju bez naknade ako su promjene u izračunavanju cijene ili druge promjene uslova nepovoljnije za kupca od uslova pod kojima je ugovor zaključen. Kupac ima pravo da u roku od 15 dana od prijema obavještenja o promjeni uslova koji su nepovoljniji podnese pisani zahtjev za jednostrani raskid ugovora bez naknade.
- (15) Snabdjevači kupaca iz kategorije domaćinstava kada je zaključen ugovor o snabdijevanju na određeno vrijeme, su dužni da najkasnije 30 dana prije isteka ugovora pisanim putem obavijeste kupca o isteku ugovora i upoznaju ga sa mogućnostima i uslovima produženja ugovora, uslovima zaključenja novog ugovora i prava na promjenu snabdjevača.
- (16) Snabdjevač poslednjeg izbora i ranjivih kupaca ima obavezu dobijanja saglasnosti Agencije na uslove ugovora koji treba da su u skladu sa ovim opštim uslovima i obavezu objavljivanja tih uslova na svojoj internet stranici.
- (17) Sporovi između energetske subjekata ili energetske subjekata i korisnika njihovih usluga koji proizilaze iz njihovih ugovornih odnosa, mogu se povjeriti Agenciji na rješavanje, u skladu sa Zakonom.

V. CIJENE, TARIFNI ELEMENTI, OČITAVANJE, OBRAČUN I PLAĆANJE GASA

Član 8

- (1) Snabdjevač utvrđuje cijenu gasa za kupce na osnovu tržišnih uslova.
- (2) Snabdjevač poslednjeg izbora i ranjivih kupaca snabdijeva kupce u skladu sa cijenama koje su utvrđene metodologijom koju primjenjuje snabdjevač poslednjeg izbora i ranjivih kupaca.

Član 9

- (1) Tarifni elementi po kojima snabdjevač kupcima fakturiše usluge korišćenja prenosnog i/ili distributivnog sistema utvrđeni su metodologijama za utvrđivanje regulatornog prihoda operatora prenosnog i/ili distributivnog sistema i cijenama za korišćenje tih sistema.
- (2) Pored cijena utvrđenih članom 8 ovih opštih uslova i tarifnih elemenata iz stava 1 ovog člana, račun krajnjeg kupca sadrži i zakonom utvrđene naknade.
- (3) Ako kupac izabere dodatne usluge koje pruža nadležni operator sistema ili snabdjevač, račun tog kupca sadrži i naknadu za pružanje tih usluga.

Član 10

- (1) Obračunski period je, u skladu sa ovim opštim uslovima, kalendarski mjesec.
- (2) Snabdjevač i operator sistema su dužni da ugovore očitavanje mjerne opreme na način da period između dva očitavanja u najvećoj mogućoj mjeri odgovara trajanju obračunskog perioda.
- (3) Mjerna oprema kupca gasa očitava se po pravilu jednom mjesečno u skladu sa rokovima definisanim u ugovoru o priključenju i ugovoru o snabdijevanju gasom.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, za kupce u udaljenim područjima i povremeno naseljenim objektima i ako im je godišnja potrošnja gasa manja od 5.000kWh, operator distributivnog sistema može vršiti očitavanje mjernih uređaja i tromjesečno ili šestomjesečno.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, snabdjevač i kupac mogu ugovoriti da očitavanje mjerne opreme vrši kupac i da očitane podatke preko snabdjevača mjesečno dostavlja nadležnom operatoru.
- (6) Snabdjevač će isporuku gasa kupcu procijeniti na osnovu isporuke u istom periodu prethodne godine ako operator sistema ili kupac, u slučaju iz stava 5 ovog člana, ne dostavi snabdjevaču podatke o potrošnji kupca do desetog dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca za koji se vrši obračun.
- (7) Pored redovnog, očitavanje mjernih uređaja kupaca vrši se i u slučaju:
 - 1) raskida ugovora o snabdijevanju;

- 2) zahtjeva za promjenu snabdjevača;
 - 3) promjene vlasništva nad objektom kupca;
 - 4) promjene cijene gasa;
 - 5) promjene tarifnih stavova za korišćenje sistema za prenos i/ili distribuciju gasa;
 - 6) promjene mjernih uređaja kupca;
 - 7) svakog isključenja i priključenja objekta kupca na sistem nadležnog operatora.
- (8) Nadležni operator je dužan da snabdjevaču dostavi sve mjerne podatke o količinama i kvalitetu gasa neophodne za izradu obračuna kupcu, na način i u rokovima propisanim ugovorom o korišćenju sistema.

Član 11

- (1) Isporučena energija gasa kupcu utvrđuje se kao proizvod izmjerene zapremine gasa i kvaliteta gasa na referentnim uslovima.
- (2) Za kupce čiji maksimalni kapacitet priključka iznosi $10\text{m}^3/\text{čas}$ ili manje, mjernu opremu kupca može da čini samo mjerač koji vrši automatsku korekciju temperature na referentne uslove, a isporučena količina energije gasa se utvrđuje na sljedeći način:

$$E = I \square ((p_m + p_{\text{atm}}) / P_n) \square GTV$$

E - isporučena količina energije gasa za obračunski period u kWh;

I - izmjerena zapremina gasa utvrđena kao razlika između očitanih stanja brojila mjerača na kraju i na početku obračunskog perioda u m^3 ;

P_m - 25 mbar (manometarski pritisak na regulatoru na mjestu isporuke za priključke maksimalnog kapaciteta $10\text{m}^3/\text{čas}$ ili manje);

P_{atm} - atmosferski pritisak na mjestu isporuke gasa koji se izračunava u zavisnosti od nadmorske visine mjesta isporuke na sljedeći način:

$$P_{\text{atm}} = 1016 - 0,12 \square H (\text{mbar})$$

H - nadmorska visina mjesta u kome se nalazi mjesto isporuke gasa koju utvrđuje operator distributivnog sistema i objavljuje na svojoj internet stranici;

$P_n = 1013,25$ mbar;

GTV - gornja toplotna vrijednost gasa koju utvrđuje nadležni operator sistema na procesnom gasnom hromatografu, u kWh/m^3 .

- (3) Za kupce čiji je maksimalni kapacitet priključka veći od $10\text{m}^3/\text{čas}$, mjerne uređaje čini mjerač i oprema koja pri izračunavanju zapremine gasa u m^3 automatski koriguje temperaturu i pritisak gasa na referentne uslove, te se isporučena količina energije gasa utvrđuje na sljedeći način:

$$E = I \square GTV$$

E - isporučena količina energije gasa za obračunski period u kWh;

I - izmjerena zapremina gasa na referentnim uslovima temperature i pritiska, izračunata kao razlika između očitanih stanja brojila mjerne opreme na kraju i na početku obračunskog perioda u m^3 ;

GTV - gornja toplotna vrijednost gasa koju utvrđuje nadležni operator sistema na procesnom gasnom hromatografu, u kWh/m^3 .

- (4) GTV se mjeri na ulazu u prenosni i/ili distributivni sistem, dok se GTV za obračunski period izračunava kao ponderisana vrijednost GTV i isporučenih količina gasa, odnosno kao proizvod dnevnih vrijednosti GTV i isporučenih količina gasa po danima u prenosni ili distributivni sistem podijeljeno sa ukupno isporučenim količinama gasa za obračunski period.

Član 12

- (1) Snabdjevač je dužan da kupcu dostavi račun za isporučeni gas u roku od 15 dana od isteka obračunskog perioda.
- (2) Ako kupac ne dobije račun za isporučeni gas u roku iz stava 1 ovog člana, može se obratiti snabdjevaču radi izdavanja kopije računa.
- (3) Račun za isporučeni gas sadrži:
- 1) podatke o snabdjevaču (naziv, PIB, PDV, adresa);
 - 2) podatke o kupcu (ime i prezime, naziv pravnog lica, PIB, PDV, adresa sjedišta kupca i adresa za prijem pošte);

- 3) pretplatni/naplatni broj i broj mjernog uređaja;
 - 4) formulu za izračunavanje isporučene količine energije gasa;
 - 5) obračunski period;
 - 6) stanje na mjernoj opremi na kraju i na početku obračunskog perioda;
 - 7) elemente za korekciju pritiska na referetne uslove, ako se primjenjuje;
 - 8) zapreminu isporučenog gasa u m³;
 - 9) GTV za obračunski period u kWh/ m³;
 - 10) isporučenu količinu energije gasa za obračunski period u kWh;
 - 11) trošak korišćenja sistema za prenos i/ili distribuciju gasa;
 - 12) cijene, naknade, porez, subvencije, popuste, kamate i dr;
 - 13) mjesto i datum fakturisanja računa;
 - 14) rok plaćanja računa;
 - 15) telefonski broj za hitne slučajeve nadležnog operatora na kojeg je kupac priključen;
 - 16) potrošnju gasa u prethodnih 12 mjeseci;
 - 17) pouku o pravima kupca;
 - 18) pouku o obavezama kupca.
- (4) Način dostavljanja računa za isporučeni gas snabdjevač i krajnji kupac utvrđuju ugovorom o snabdijevanju.

Član 13

- (1) Ako se očitavanje isporučenog gasa za prethodni mjesec ne izvrši u rokovima utvrđenim pravilima kojima se uređuje mjerenje u distributivnom sistemu, obračun isporučenog gasa vrši se zbirno za dva mjeseca, ako u periodu između dva očitavanja nije bilo promjene cijene gasa.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ako je u periodu između dva očitavanja došlo do promjene cijene gasa obračun se vrši primjenom stare cijene na količinu isporučenog gasa do dana promjene, od kada se primjenjuje nova cijena na količinu gasa isporučenu nakon promjene.
- (3) Količina gasa isporučena prije, odnosno od dana promjene cijene, utvrđuje se raspodjeljivanjem ukupne količine gasa na dva perioda srazmjerno trajanju perioda do i nakon promjene cijene.

Član 14

- (1) Ako nadležni operator u kontinuitetu od tri i više mjeseci nije u mogućnosti da pristupi mjestu isporuke gasa kupca i izvrši očitavanje mjerne opreme, snabdjevač ima pravo da kao osnov za obračun koristi vrijednosti ostvarene u istom periodu prethodne godine.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, kada se radi o novom kupcu kod koga nije moguće kao osnov za obračun isporučenog gasa koristiti energetske vrijednosti ostvarene u istom periodu prethodne godine, kao osnov za obračun se koriste energetske vrijednosti utvrđene ugovorom o snabdijevanju gasom, odnosno ako ih ugovor o snabdijevanju ne sadrži, energetske vrijednosti kupaca sličnih karakteristika.
- (3) Plaćanje unaprijed u slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana će biti tako da uslovi plaćanja budu fer i da adekvatno predstavljaju vjerovatnu potrošnju gasa kupca za jedan obračunski period.
- (4) U svim slučajevima propisanim ovim opštim uslovima kada se obračun vrši na osnovu procijenjene potrošnje gasa, snabdjevač sačinjava novi obračun sa odgovarajućim poravnanjem, na osnovu izmjerenih veličina, na kraju sljedećeg obračunskog perioda.

Član 15

- (1) Rok za plaćanje računa za isporučeni gas ne može biti kraći od osam dana od dana dostavljanja računa.
- (2) Način plaćanja računa za isporučeni gas utvrđuje se ugovorom o snabdijevanju gasom.

VI. INFORMISANJE KUPCA

Član 16

- (1) Snabdjevač je dužan da na svojoj internet stranici objavi:
 - 1) opšte uslove za snabdijevanje gasom koji će biti u skladu sa ovim opštim uslovima, zajedno sa dodatnim uslovima, ako ih je utvrdio, najkasnije 15 dana prije početka primjene;
 - 2) pravila za odlučivanje po prigovorima kupaca priključenih na sistem nadležnog operatora;

- 3) cijene za domaćinstva i druge krajnje kupce koje snabdijeva, najmanje 15 dana prije početka snabdijevanja;
 - 4) svaku promjenu cijena i naknada najmanje 15 dana prije promjene cijena i naknada;
 - 5) obrazac zahtjeva za snabdijevanje gasom.
- (2) Snabdjevač posljednjeg izbora i ranjivih kupaca je dužan da na svojoj internet stranici objavi elemente koje je koristio za izračunavanje cijene gasa, najmanje jednom kvartalno, najkasnije 15 dana od početka kvartala za koji se podaci odnose.
- (3) Snabdjevač je dužan da pisanim ili elektronskim putem informiše kupca o promjeni uslova snabdijevanja.
- (4) Snabdjevač je dužan da na računu, uz račun ili na internet stranici prikaže sljedeće informacije o:
- 1) mogućnosti, načinu, mjestu i vremenu podnošenja i rješavanja prigovora na ispostavljeni račun;
 - 2) ostvorenoj potrošnji gasa i troškovima koji su nastali po osnovu te potrošnje;
 - 3) sadržaju usluga koje pruža i nivou kvaliteta usluga; i
 - 4) vrsti i cijeni dodatnih usluga koje nudi.

VII. POSTUPAK PO PRIGOVORU KUPCA NA OBRAČUN ISPORUČENOG GASA

Član 17

- (1) Kupac ima pravo da podnese prigovor snabdjevaču, u slučajevima utvrđenim Zakonom, i to:
- 1) na račun za isporučeni gas;
 - 2) u slučaju neispunjavanja obaveza utvrđenih ugovorom o snabdijevanju gasom;
 - 3) po osnovu neispunjavanja minimuma kvaliteta snabdijevanja od strane operatora sistema ili snabdjevača;
 - 4) u drugim slučajevima u vezi sa snabdijevanjem gasom.
- (2) Prigovor iz stava 1 tačka 1 ovog člana podnosi se u pisanoj formi u roku od osam dana od dana prijema računa, dok se prigovor iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana podnosi u pisanoj formi u roku od osam dana od dana kada je utvrđen razlog za podnošenje prigovora.
- (3) Snabdjevač je dužan da postupi po prigovoru iz stava 1 ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema prigovora u skladu sa ovim opštim uslovima i pravilima za odlučivanje po prigovorima kupaca priključenih na sistem nadležnog operatora i da kupca o tome obavijesti u formi rješenja ili na drugi odgovarajući način.
- (4) Ako snabdjevač uvaži prigovor iz stava 1 tačka 1 ovog člana djelimično ili u cjelosti, dužan je da donese rješenje i u skladu sa istim kupcu izda novi - korigovani račun za isporučeni gas.
- (5) Snabdjevač je dužan da kupcu koji je platio račun koji je predmet prigovora, a riješen je u korist kupca, u dogovoru sa kupcem, vrati prekomjerno naplaćeni iznos uvećan za iznos u visini kamate koju snabdjevač zaračunava kupcima zbog neblagovremenog plaćanja ili račun za naredni obračunski period umanju za taj iznos, na način kako je to utvrđeno ugovorom o snabdijevanju.
- (6) Ako snabdjevač uvaži prigovor iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana djelimično ili u cjelosti, dužan je da donese rješenje i u skladu sa istim kupcu umanju račun za naredni obračunski period za iznos iz rješenja, na način kako je to utvrđeno ugovorom o snabdijevanju.
- (7) Ako snabdjevač uvaži prigovor iz stava 1 ovog člana, djelimično ili u cjelosti, neće obračunati nikave troškove vezane za prigovor kupca. Snabdjevač će kupcu obračunati trošak kontrolnog obračuna kao nestandardne usluge ako se utvrdi da je prigovor kupca na obračun isporučenog gasa bio neopravdan.

Član 18

Ako je do pogrešnog obračuna isporučenog gasa došlo uslijed pogrešno očitnog stanja mjerača, odnosno mjernih uređaja, tehničke greške ili drugih razloga koje nije izazvao kupac, snabdjevač sačinjava ponovni obračun na osnovu energetskih veličina koje dostavlja nadležni operator, utvrđenih u skladu sa pravilima kojima se uređuje mjerenje na sistemu nadležnog operatora.

VIII. USLOVI ZA OBUSTAVU SNABDIJEVANJA GASOM

Član 19

- (1) Isporuka gasa se može obustaviti kupcu ako:
- 1) kupac ne izvršava obaveze utvrđene ugovorom, odnosno nije platio u roku račun za isporučeni gas;
 - 2) ne obezbijedi sredstva obezbjeđenja plaćanja u skladu sa ugovorom o snabdijevanju;
 - 3) koristi gas mimo mjernih uređaja ili preko neodgovarajućeg mjernog uređaja;
 - 4) je onemogućio ispravan rad mjernog uređaja;

- 5) ne dozvoljava ovlaštenim licima nadležnog operatora pristup mjernim uređajima;
 - 6) se neovlašćeno priključio na sistem nadležnog operatora;
 - 7) koristi gas suprotno uslovima iz ugovora o priključenju i ugovara o snabdijevanju;
 - 8) onemogućava tehničku kontrolu gasnih instalacija kupca;
 - 9) gasne instalacije kupca nisu u skladu sa važećim propisima;
 - 10) gasne instalacije kupca ugrožavaju živote ljudi, objekte i životnu sredinu;
 - 11) se ne pridržava propisanih mjera potrošnje gasa iz kriznog plana u slučaju proglašene opšte nestašice gasa;
 - 12) podnese pisani zahtjev za obustavu isporuke gasa.
- (2) U slučajevima iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana snabdjevač je dužan da kupcu prije obustave isporuke gasa dostavi upozorenje da će se obustaviti snabdijevanje gasom ukoliko u određenom roku ne izvrši dospelje obaveze, odnosno postigne sporazum o izvršavanju obaveza.
- (3) Upozorenje o obustavi snabdijevanja gasom, iz stava 2 ovog člana, sadrži:
- 1) podatke o snabdjevaču;
 - 2) podatke o kupcu;
 - 3) iznos neizmirene obaveze i period na koji se odnosi;
 - 4) tehničke podatke o mjernoj opremi u objektu kupca;
 - 5) pretplatni/naplatni broj i broj mjerne opreme;
 - 6) kategoriju kupca;
 - 7) rok za izmirenje duga, koji ne može biti kraći od sedam dana;
 - 8) način obavještanja snabdjevača o izmirenju duga;
 - 9) obavještenje o načinu, vremenu i mjestu podnošenja prigovora kupca u slučaju obustave snabdijevanja;
 - 10) broj i datum izdavanja upozorenja;
 - 11) obavještenje da je za vrijeme obustave snabdijevanja gasom kupac dužan da plaća fiksne naknade u skladu sa Zakonom;
 - 12) ponudu za zaključenje sporazuma o izvršavanju obaveza.
- (4) Ako kupac u roku iz stava 3 tačka 7 ovog člana ne izmiri obaveze ili ne prihvati ponudu za zaključenje sporazuma o izvršavanju obaveza i o tome ne obavijesti snabdjevača, snabdjevač ima pravo da nadležnom mrežnom operatoru podnese zahtjev za obustavu gasa kupcu.
- (5) U zahtjevu iz stava 4 ovog člana, snabdjevač je dužan da nadležnom operatoru navede rok u kojem je dužan da kupcu obustavi isporuku gasa, koji ne može biti kraći od jednog radnog dana od slanja zahtjeva za obustavu gasa nadležnom operatoru, s tim da obustava isporuke gasa ne može početi u petak, subotu ili nedelju, na državni praznik ili dan prije državnog praznika.
- (6) Trajanje obustave isporuke gasa ne može biti duže od 90 dana. Nakon obustave duže od 90 dana nadležni mrežni operator će isključiti kupca sa sistema.
- (7) U slučaju obustave iz stava 1 ovog člana, ne dolazi do raskida ugovora o snabdijevanju gasom, osim u slučaju iz člana 27 stav 1 tačka 3 podtačka d) ovih opštih uslova.
- (8) Nakon plaćanja obaveza ili zaključenja sporazuma o izvršavanju obaveza, snabdjevač je dužan da u roku od jednog radnog dana naloži nastavak isporuke gasa nadležnom operatoru.
- (9) Ako je kupac blagovremeno podnio prigovor na račun za isporučeni gas, do rješavanja prigovora od strane snabdjevača, pod uslovom da je kupac platio nesporni dio računa, ne može se obustaviti isporuka gasa.

IX. PROMJENE PODATAKA IZ UGOVORA

Član 20

Kupac je dužan da u slučaju promjene podataka iz ugovora o snabdijevanju bez odlaganja, pisanim putem obavijesti snabdjevača.

Član 21

- (1) U slučaju promjene vlasništva nad objektom, novi vlasnik je dužan da u pisanoj formi podnese zahtjev snabdjevaču za zaključenje ugovora o snabdijevanju gasom u roku od 15 dana od dana promjene vlasništva nad objektom.

- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se na obrascu koji utvrđuje snabdjevač, a koji sadrži: ime i prezime, odnosno naziv novog kupca, osnov za zaključenje ugovora (dokaz o vlasništvu), JMBG, odnosno PIB i potpis kupca.
- (3) Nakon prijema zahtjeva iz stava 1 ovog člana snabdjevač obavještava prethodnog vlasnika o obavezi raskida ugovora o snabdijevanju.
- (4) Ako se prethodni vlasnik ne odazove na poziv snabdjevača iz stava 3 ovog člana smatra se da je saglasan da se ugovor o snabdijevanju raskine.
- (5) Nakon prijema zahtjeva iz stava 1 ovog člana, snabdjevač u roku od pet dana od dana prijema, nadležnom operatoru podnosi zahtjev za očitavanje predmetnog mjernog mjesta.
- (6) Očitano stanje brojila po zahtjevu iz stava 5 ovog člana je krajnje stanje za prethodnog kupca i početno za novog kupca (vlasnika).
- (7) Snabdjevač je dužan da riješi zahtjev kupca u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva.
- (8) Nakon usvajanja zahtjeva iz stava 1 ovog člana snabdjevač sa novim kupcem zaključuje ugovor o snabdijevanju.
- (9) Ako zahtjev iz stava 1 ovog člana no bude podniet u utvrđenom roku, razgraničenje obaveza prethodnog i novog vlasnika vrši se po evidentiranom stanju u obračunskom periodu u kome je izvršena primopredaja objekta u skladu sa kupoprodajnim ugovorom.
- (10) Ako novi vlasnik ne podnese zahtjev za zaključenje ugovora o snabdijevanju sa snabdjevačem ili sa nekim drugim snabdjevačem u roku od 15 dana od promjene vlasništva, nadležni operator će obustaviti isporuku gasa novom vlasniku na zahtjev snabdjevača.

Član 22

- (1) Na postupke promjene vlasništva po osnovu ugovora o ustupanju i raspodjeli imovine za života i po osnovu ugovora o poklonu, primjenjuju se odredbe člana 21 ovih opštih uslova.
- (2) U slučaju promjene vlasništva po osnovu ugovora o poklonu, poklonoprimac - novi vlasnik objekta, prihvatanjem poklona, prihvata i sva prava i obaveze, čime preuzima sve finansijske obaveze po osnovu isporučenog gasa na predmetnom objektu nastale do dana zaključivanja ugovora o poklonu, te uz podnošenje dokaza o vlasništvu, ima pravo da zaključi ugovor o snabdijevanju gasom.

Član 23

- (1) U slučaju promjene vlasništva po osnovu ugovora o doživotnom izdržavanju između primaoca izdržavanja odnosno kupca gasa i davaoca izdržavanja, primjenjuju se odredbe člana 22 ovih opštih uslova.
- (2) Smrću primaoca izdržavanja, davalac izdržavanja preuzima prava i obaveze na imovini, te preuzima sve finansijske obaveze po osnovu isporučenog gasa, nastale do momenta smrti primaoca izdržavanja.

Član 24

- (1) U slučaju smrti fizičkog lica kao kupca ili prestanka postojanja pravnog lica, nasljednici/pravni sljedbenici, dužni su da u roku od 90 dana od dana smrti fizičkog lica ili prestanka postojanja pravnog lica obavijeste pisanim putem snabdjevača i podnesu zahtjev za promjenu imena - naziva kupca gasa.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana nasljednici, odnosno pravni sljedbenici su dužni da dostave dokaz o vlasništvu odnosno list nepokretnosti i rješenje o nasljeđivanju, odnosno ako ostavinski postupak nije završen, izjavu ostalih nasljednika, ovjerenu u skladu sa zakonom, da su isti saglasni da se kao kupac gasa registruje podnosilac zahtjeva.
- (3) Ako podnosilac zahtjeva ne dostavi dokaze iz stava 2 ovog člana, snabdjevač će odbiti zahtjev i o tome obavijestiti podnosioca zahtjeva.
- (4) U slučaju iz stava 2 ovog člana, dok se ne utvrdi novi vlasnik, privremeno će se nastaviti sa snabdijevanjem fizičkog ili pravnog lica koje koristi objekat, pri čemu se zaključuje ugovor o snabdijevanju gasom na određeno vrijeme.
- (5) Ako se ne zaključi ugovor iz stava 4 ovog člana u roku od 90 dana od dana saznanja za smrt fizičkog lica ili prestanka postojanja pravnog lica, snabdjevač nadležnom operatoru podnosi zahtjev za očitavanje mjernog mjesta i obustavu snabdijevanja gasom.
- (6) Snabdjevač nakon zaključivanja ugovora o snabdijevanju gasom na određeno vrijeme, u bazi kupaca vrši potrebne izmjene, o čemu pisanim putem obavještava nadležnog operatora.

Član 25

Kupac gasa može ustupiti ugovor o snabdijevanju drugom licu pod uslovima propisanim odredbama Zakona o obligacionim odnosima, koje regulišu ustupanje ugovora.

Član 26

Odredbe čl. 20 do 25 ovih opštih uslova se primjenjuju i na kupce koji zaključe ugovor sa snabdjevačem poslednjeg izbora i ranjivih kupaca.

X. PRESTANAK I RASKID UGOVORA O SNABDIJEVANJU

Član 27

(1) Ugovor o snabdijevanju se može raskinuti:

- 1) na zahtjev kupca;
- 2) nakon obavještenja nadležnog operatora da je sa kupcem raskinut ugovor o priključenju;
- 3) od strane snabdjevača:
 - a) kada se ispune uslovi za raskid utvrđeni ugovorom;
 - b) kada istekne period važenja ugovora;
 - c) kada kupac ne poštuje obaveze iz ugovora;
 - d) kada se utvrdi da su podaci dostavljeni od strane kupca netačni ili nepotpuni i onemogućavaju uredno izvršavanje ugovornih obaveza, a kupac nije po zahtjevu snabdjevača u propisanom roku otklonio nedostatke;
 - e) kada je kupcu obustavljeno snabdijevanje, ako isti nije u roku od 90 dana otklonio razloge obustave.
- 4) u slučaju promjene snabdjevača.

(2) Ugovor o snabdijevanju prestaje da važi zbog prestanka postojanja kupca, na način i pod uslovima utvrđenim ovim opštim uslovima.

(3) U slučaju raskida ugovora o snabdijevanju, snabdjevač donosi akt kojim se konstatuje raskid ugovora i isti dostavlja nadležnom operatoru sa zahtjevom za očitavanje mjernih uređaja i zahtjevom za isključenje mjesta isporuke kupca.

(4) Postupak raskida ugovora u slučaju promjene snabdjevača definisan je pravilima kojima se uređuje promjena snabdjevača.

Član 28

(1) Kupac koji namjerava da raskine bez troškova ugovor o snabdijevanju na neodređeno vrijeme, uključujući i ugovor sa snabdjevačem poslednjeg izbora i ranjivih kupaca, dužan je da najmanje 15 dana prije namjeravanog prestanka snabdijevanja, snabdjevaču podnese pisani zahtjev u kojem će navesti traženi dan prestanka snabdijevanja.

(2) Kupac koji nije domaćinstvo ni mali kupac gasa i želi da raskine ugovor o snabdijevanju na određeno vrijeme može to učiniti bez troškova danom isticanja trajanja ugovora, odnosno sa finansijskom kompenzacijom snabdjevaču definisanim u ugovoru ako želi prekid prije dana isticanja ugovora, pod uslovom da snabdjevaču podnese pisani zahtjev u kojem će navesti traženi dan prestanka snabdijevanja najmanje 15 dana prije prestanka snabdijevanja.

(3) Nakon prijema zahtjeva iz stava 1 ovog člana, snabdjevač je dužan da u roku od najviše tri dana pisanim putem obavijesti nadležnog operatora koji će očitati mjerne uređaje na dan traženog prestanka snabdijevanja.

(4) Na osnovu očitano stanja brojila iz stava 3 ovog člana vrši se obračun isporučenog gasa na osnovu kojeg snabdjevač ispostavlja račun kupcu sa kojim se raskida ugovor.

XI. USLOVI SNABDIJEVANJA OD STRANE SNABDJEVAČA POSLEDNJEG IZBORA I RANJIVIH KUPACA

Član 29

(1) Snabdjevač poslednjeg izbora i ranjivih kupaca snabdijeva:

- 1) domaćinstva i male kupce, koji ne pripadaju kategoriji domaćinstava, priključene na distributivne sisteme gasa, koji bez svoje krivice ostanu bez snabdjevača ili ugovora o snabdijevanju;
- 2) domaćinstva i male kupce, koji ne pripadaju kategoriji domaćinstava, priključene na distributivne sisteme gasa, koji izaberu snabdijevanje preko snabdjevača poslednjeg izbora i ranjivih kupaca; i
- 3) ranjive kupce.

- (2) Pored kupaca iz stava 1 ovog člana, snabdjevač posljednjeg izbora dužan je da snabdijeva i druge kupce priključene na prenosni ili distributivni sistem, u skladu sa Zakonom, koji bez svoje krivice ostanu bez snabdjevača ili ugovora o snabdijevanju.
- (3) Snabdjevač posljednjeg izbora dužan je da odmah, bez podnošenja zahtjeva, preuzme snabdijevanje kupaca iz stava 1 tačka 1 i stava 2 ovog člana i o tome pisanim putem obavijesti nadležnog operatora.
- (4) Zahtjev za snabdijevanje kupaca iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana naročito sadrži:
- 1) podatke o kupcu;
 - 2) spisak dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev;
 - 3) podatke o objektu;
 - 4) pretplatni/naplatni broj i broj mjernog uređaja;
 - 5) naziv i adresu sjedišta prethodnog snabdjevača;
 - 6) kategoriju kupca;
 - 7) očekivani dan početka snabdijevanja, odnosno primjene novog ugovora o snabdijevanju.
- (5) Uz zahtjev iz stava 4 ovog člana kupac je dužan da dostavi dokaz da pripada kategoriji domaćinstava, malih kupaca ili ranjivih kupaca.
- (6) Zahtjev za snabdijevanje u ime kupca iz stava 1 tačka 3 ovog člana, ako kupac nije u mogućnosti da podnese, podnosi organ državne uprave nadležan za poslove socijalnog staranja.
- (7) Snabdjevač iz stava 1 ovog člana je dužan da u roku od pet dana od dana prijema odluči o zahtjevu.
- (8) Snabdjevač iz stava 1 ovog člana je dužan da vodi evidenciju o broju kupaca, ukupnoj količini isporučenog gasa i prosječnom trajanju snabdijevanja, odvojeno za domaćinstva i druge kupce.
- (9) Snabdjevač iz stava 1 ovog člana nema pravo da naplati troškove raskida ugovora, a otkazni rok je 15 dana.

XII. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 30

Ovi opšti uslovi stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 20/402-1

Podgorica, 23. januar 2020. godine

Predsjednik Odbora,

Branislav Prelević, s.r.